

Teater

En ny attraksjon på Fløyen

Kristoffer Sagmo Aalberg skaper en herlig figur av melkemannen Tevje i «Spelemann på taket» Og ikke så sjelden snakker han med Gud...
Foto: Kristine Ristesund

Av [Olav Gorseth](#)

Oppdatert: 14.06.25 01:15

Publisert: 13.06.25 13:46

Del

Bergen har fått en ny attraksjon. «Spelemann på taket» på Fløysletten er en fryd å oppleve. Fyllingsdalen teaters dristige satsing har lyktes.

 For abonnenter

Olav Gorseth

Anmelder i BA

Denne musikalen fra 1964 spilles igjen og igjen, verden rundt. Her i landet var det urpremiere ved Den Nationale Scene i 1967 og den er senere spilt

ved samme teater i 1998 og 2016, til publikums jubel.

Enhver oppsetning vil stå og falle med hovedpersonen Tevje, melkemannen som må velge mellom tradisjonen og kjærligheten til sine gifteklare døtre.

Kristoffer Sagmo Aalberg skaper en herlig figur av Tevje, en mann full av tvisyn. Han synger flott, viser seg som en habil danser og svinger uanstrengt mellom vill komikk og dypsindigheter. Han snakker mye med Vårherre, men frykter nok sin biske kone Golde (Herborg Kråkevik) mer.

Samspillet de to imellom er fantastisk, fra hverdagslig småkjekling til rørende stunder. Som ventet er Herborg Kråkevik suveren som familiens egentlige overhode (selv om Tevje tror at han er det ...).

Rundt dem vrirler det av naboer i det strengt jødiske lille samfunnet. Det er en vital landsby, fylt av skikkelser med intens livsglede i all sin armod. Det er et stort og komplekst materiale å holde tak i.

Forestillingen henger flott sammen, det er stor spilleglede i ensemblet. Det skal godt gjøres å gå uberørt fra denne forestillingen.

Imponerende

Historien er lagt til begynnelsen av 1900-tallet, i tsartidens Russland. Her lever jøder og russere side om side, men det skal ikke vare. Det dystre bakteppet er fordrivingen av jøder fra russiske områder. Et forvarsel om enda verre tider.

Fyllingsdalen teater gir historien nye dimensjoner ved at de har flyttet det hele ut i skogen på Fløyen. Ikke minst i sluttscenen er dette virkningsfullt.

Reisen vekk fra landsbyen er gripende, de scenografiske løsningene er svært effektive.

Herborg Kråkevik som den viljesterke Golde og parmakeren Yente Siv May Kniden i en av mange dansescenene. Foto: Kristine Ristesund

Den tre timer lange forestillingen byr på mye suveren musikk, sang og dans.

Det er gjort et imponerende arbeid av regissør Sturle Igland Bjordal, koreograf Piero Issa, musikk sjef Heine Bugge, sangansvarlig Even Johannessen og scenograf Vasylyna Kharchevka. De klarer å sy sammen den mangfoldige historien til en fungerende enhet, og her er ingen dødpunkter.

Det er imponerende vitalt spilt av hele den store flokken som er involvert på scenen. Og den rytmiske og livsbejænde klezmermusikken gir en varm stemning fra første tone.

Et interessant grep er også at felespilleren på taket er byttet ut med en som balanserer høyt der oppe. Det understreker denne figurens rolle, som et symbol på balansekunsten som må til for å takle livet.

Felespilleren er uansett en bifigur. Hovedpersonen er og blir den lutfattige melkemannen Tevje og hans strev gjennom tilværelsen i landsbyen Anatevka.

Mormorspøkelse

Og det går over stakk og stein. Tevje lover bort sin eldste datter Tzeitel (Hanne Oline Mellingen) til den godt voksne slakteren Lazar Wolf (fornøydlig fremstilt av Einar Nilsson). Golde er svært fornøyd, men den

gifteklare Tzeitel blir helt fra seg. Hun vil ha sin kjæreste Motel (Even Johannessen) i stedet.

En tungt bakfull Tevje snur, og dermed får han trøbbel med konen Golde ...

Et høydepunkt i musikalen – også i friluftsversjonen på Fløyen – er Tevjes påståtte drøm, der han forteller konen Golde at han får besøk av avdøde mormor Tzeitel som har klare beskjeder om barnebarnets giftermål. Her er dette strålende løst, med et ekstra kick der mormorspøkelset kommet svevende inn over publikum.

Og slik fortsetter forviklingene, med sterke skuespillerprestasjoner. Døtrene Hodel (Christine Guldbrandsen) og Chava (Hermine Svortevik Oen) går også på tvers av tradisjonen, til Tevjes fortvilelse

Det er også lett å bli fascinert av parmakeren Yente (Siv May Knudsen) og hennes strev for å få de unge gift med hverandre.

Musikalens popularitet handler nok mye om gjenkjennelse. Ikke minst gjelder dette Tevje og Goldes relasjon, men også deres forhold til døtrene og resten av den jødiske landsbyen. Her brytes tradisjoner mot nye tanker, det putrer et sosialt opprør og myndighetene er ivrige med overgrep mot utsatte folkegrupper.

Slik var det for over hundre år siden, og vi erfarer det også i dag.

Olav Gorseth, anmelder i BA

Har vært BAs anmelder de siste ni årene, og anmelder både underholdning og teater.

Teater må gjerne underholde. Like viktig er det å få oss til å reflektere over livene vi lever og samfunnet vi lever i.

I tillegg til å være anmelder, har Gorseth jobbet som journalist i BA,

BT,

Adresseavisen og andre aviser siden 1975.

Frilanser for Norsk Shakespearetidsskrift og andre.